

Vooraankondiging

Van “wat” naar “hoe”

Over het vervolg op ambitie en visie bij een integrale aanpak van onder- en bovengrond in het omgevingsbeleid

Bijeenkomst van het Netwerk bodem en ondergrond Leidse regio
op 3 december 2019 om 13:30 uur te Katwijk

Dat de ondergrond relevant is voor ontwikkelingen in gebieden (“wat”) is voldoende ingedaald bij mensen, die werken in het fysieke domein. Voor grote maatschappelijke opgaven zoals de verduurzaming van de energievoorziening, klimaatadaptatie, tegengaan van bodemdaling en verduurzaming van de voedselproductie (kringlooplandbouw), biedt de ondergrond oplossingsruimte. Voor te beschermen en te ontwikkelen kwaliteiten op het gebied van natuur, landschap en biodiversiteit is de ondergrond van cruciale betekenis. De natuurlijke eigenschappen van de ondergrond bepalen sterk de “bovengrondse” kwaliteit. Onder- en bovengrond zijn wel te onderscheiden maar niet te scheiden. Daarom is een aanpak waarin ze in samenhang betrokken zijn op zijn plaats: 3D-ordening.

Met de erkenning van de betekenis van de ondergrond voor de oplossing van maatschappelijke opgaven zijn we er nog niet. Het volgend stadium is de simpele vraag: “hoe” kan de ondergrond helpen die maatschappelijke opgaven op te lossen? En vervolgens: “hoe” vertaal je dit in beleid en uitvoering (inclusief gebruik en beheer)? “Hoe” benut je het kerninstrumentarium van de Omgevingswet en in het bijzonder het omgevingsplan?

Ervaringen met het opstellen van omgevingsvisies hebben laten zien dat de totstandkoming van omgevingsvisies een traject van vallen en opstaan is. Al doende leert men. In het vervolgtraject naar operationalisatie van visies en ambitie in omgevingsplan, omgevingsprogramma’s, beleidsregels, projecten, uitvoering, gebruik, beheer, toezicht en handhaving zal “al doende leert men” een rode draad zijn. In dat licht is het Netwerk bodem en ondergrond Leidse regio voornemens om in 2020 een leeromgeving te vormen rond ervaringen met 3D-ordening in het vervolg op omgevingsvisies. Het omgevingsplan zal een centrale rol spelen. Samen leren van elkaars praktijken is niet alleen leuk, het is ook efficiënt en effectief. Rondom drie werksessies willen we in 2020 hierover het gesprek organiseren. Werksessie die gevoed worden met ervaringen uit lopende praktijken. Door telkens dezelfde pilots te agenderen in een sessie kan een praktijk in tijd gevolgd worden en kan meegedacht worden met vragen die actueel spelen zowel in de pilots als in de praktijk bij deelnemers buiten de pilots. Ook kan gevolgd worden wat de impact van adviezen, suggesties, etc. is en welke lessen daaruit weer te leren zijn.

Hieraan vooraf gaat een “warming up”: de sessie op 3 december.

Doel, doelgroep en resultaat

Doel van de sessie

- Vraagarticulatie vanuit deelnemende organisaties: wat zijn de grote opgaven en lastige kwesties als het om 3D-ordering gaat?
- Versterking van bewustwording dat de stap van het “wat” naar het “hoe” om een systematische aanpak vraagt, tijdrovend is en een kwaliteitsimpuls krijgt door kennis en ervaring te delen
- Sterke betrokkenheid van de deelnemers creëren: wat wil je halen en wat kom je brengen

De sessie richt zich op een brede *doelgroep* bestaande uit verantwoordelijken binnen organisaties voor implementatie Omgevingswet, omgevingsvisie en omgevingsplan, leidinggevend en ruimtelijke ordening, medewerkers betrokken bij 3D-orderingsopgaven en medewerkers van de ODWH (accounthouders gemeente, ROM-medewerkers en bodem & ondergrondmedewerkers).

Gewenst *resultaat*

- Twee of drie gemeenten/organisaties die een pilot inbrengen die gedurende 2020 wordt gevolgd
- Duidelijke vragen die basis vormen voor programmering van 3 sessies
- Voldoende mensen met energie die zich melden als vaste deelnemer

De globale invulling van de sessie

1. Vraagarticulatie: Tegen welke vragen loop je aan als je een omgevingsvisie hebt en deze visie wilt vertalen naar uitvoerbaar beleid dat wordt vastgelegd in het omgevingsplan, een omgevingsprogramma of ander instrumenten?
2. Eigen rol: Welke rol wil je zelf spelen om van omgevingsvisie naar omgevingsplan te komen? Wat heb je hiervoor nodig?
3. Wat willen we? Hoe ziet een zinvolle en aantrekkelijk werkwijze in 2020 er uit?
4. Oogst en afspraken: wat worden de pilots en wie doen er mee?

Ruim een week voor de sessie volgt een definitief programma.

